

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka

Materiál na rokovanie
miestnej rady
mestskej časti Bratislava-Petržalka
dňa 10.06.2019

Materiál číslo: 26/2020

Prerokovanie protestu prokurátora proti Všeobecne záväznému nariadeniu mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 18/2019, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 1/2012 zo dňa 17.04.2012 o určení výšky príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení VZN č. 4/2013, VZN č. 3/2015, VZN č. 4/2019, VZN č. 7/2019 a VZN č. 15/2019

Predkladateľ:
Ing. Ján Hrčka
starosta

Materiál obsahuje:
1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Protest prokurátora

Zodpovedný/á:
Mgr. Petra Vančová
prednosta

Spracovateľ:
JUDr. Ľubica Kupková
vedúca právneho referátu

Návrh uznesenia

Miestna rada mestskej časti Bratislava-Petržalka

o d p o r ú ě a

Miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava-Petržalka

n e v y h o v i e ť

protestu prokurátora proti ust. Čl. I § 2 ods. 2 Všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 18/2019, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 1/2012 zo dňa 17.04.2012 o určení výšky príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení VZN č. 4/2013, VZN č. 3/2015, VZN č. 4/2019, VZN č. 7/2019 a VZN č. 15/2019

Dôvodová správa

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Petržalka prijalo dňa 10.12.2019 uznesením č. 152 Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 18/2019, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 1/2012 zo dňa 17.4.2012 o určení výšky príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení VZN č. 4/2013, VZN č. 3/2015, VZN č. 4/2019, VZN č. 7/2019 a VZN č. 15/2019 (ďalej len „VZN“).

Dňa 23.3.2020 bol mestskej časti Bratislava-Petržalka doručený protest prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V, Prokofievova 4, 851 01 Bratislava, pod sp.zn. Pd 28/20/1105-2-4 proti ust. Čl. I § 2 ods. 2 VZN, ktoré navrhuje zmeniť tak, aby bolo v súlade so zákonom (ďalej len „protest prokurátora“).

Podľa § 27 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov:

(3) Ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.

(5) Ak orgán verejnej správy nevyhoví protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.

V Čl. I § 2 ods. 2 VZN je ustanovené:

Za pobyt dieťaťa v materskej škole od 1. januára 2020 prispieva zákonný zástupca dieťaťa (alebo ostatné osoby, ktorým bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti) mesačne na jedno dieťa príspevok v nasledovnej výške:

- a) v prípade, že dieťa má trvalý pobyt v mestskej časti Bratislava-Petržalka k 1. januáru kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom dieťa v danom školskom roku začne navštevovať materskú školu, je výška príspevku 30 €/mesiac/dieťa,*
- b) v ostatných prípadoch je výška príspevku 100 €/mesiac/dieťa.*

K úprave citovaného ustanovenia VZN pristúpilo Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Petržalka s cieľom nastavenia znenia VZN bez diskriminačnej povahy, majúce rozumné a objektívne ospravedlnenie, sledujúce legitímny cieľ za použitia zákonných a primeraných prostriedkov na jeho dosiahnutie, rešpektujúc odôvodnenie predchádzajúceho protestu prokurátora sp.zn. Pd 74/19/1105 s prihladením na ustanovenia nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy (ďalej len „nariadenie vlády“). Podľa § 2 ods. 1 nariadenia vlády:

(1) Výnos dane podľa § 2 zákona sa rozdelí obciam takto:

- a) 23% podľa počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka, z toho 57% prepočítaný koeficientom nadmorskej výšky obce uvedeným v prílohe č. 1,
- b) 32% podľa počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka prepočítaného koeficientom v závislosti od zaradenia obce do veľkostnej kategórie; veľkostné kategórie obcí a príslušné koeficienty sú uvedené v prílohe č. 2,
- c) 40% podľa počtu žiakov (detí, poslucháčov) škôl a školských zariadení zisteného zberom údajov podľa osobitného predpisu a prepočítaného príslušným koeficientom uvedeným v príloha č. 3,
- d) 5% podľa počtu obyvateľov obce, ktorí dovърšili vek šesťdesiatdva rokov, s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka.

Ako vyplýva z odôvodnenia protestu prokurátora, určenie počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho roku ako kritéria rozhodného pre prerozdelenie výnosu dane je podstatné iba pri písm. a), b) a d) ods. 1 § 2 nariadenia vlády. Pri písm. c) ods. 1 citovaného ustanovenia sa však uplatňujú iné kritériá a to počet detí materskej školy podľa stavu k 15. septembru začínajúceho školského roka (§ 7a) ods. 1 písm. b) a § 9d) ods. 1 písm. b) zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. V tejto súvislosti je však potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že síce mestskej časti Bratislava-Petržalka sú podľa písm. c) citovaného ustanovenia poskytnuté príjmy cestou podielových daní podľa počtu žiakov (detí, študentov) bez kritéria trvalého pobytu žiakov (detí, študentov) na území mestskej časti, avšak príjmy mestskej časti Bratislava-Petržalka dosahované podľa počtu žiakov (detí, študentov), nepokrývajú náklady na deti v materských školách a mestská časť Bratislava-Petržalka musí výrazný rozdiel (cca 30%) dofinancovať z balíku podielových daní zohľadňujúceho počet obyvateľov s trvalým pobytom na území mestskej časti.

Mestská časť Bratislava-Petržalka má právo v rámci starostlivosti o potreby obyvateľov robiť rozhodnutia v ich záujme, čo môže viesť k proporčne odôvodnenému zvýhodňovaniu služieb poskytovaných a spolufinancovaných mestskou časťou Bratislava-Petržalka. Citované argumenty je nepochybne potrebné zohľadniť vo vzťahu k cieľu, ktorým je okrem iného aj zvyšovanie kvality predprimárneho vzdelávania. V súlade s vyššie uvedeným je v prípade ustanovenia Čl. I § 2 ods. 2 VZN možné hovoriť o objektívnom odôvodnení oprávneného záujmu mestskej časti Bratislava-Petržalka podľa § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona.

Zároveň uvádzame, že Generálna prokuratúra SR sa listom č. VI/1 Gd 262/19/1000-5 z 23.7.2019 adresovaným Združeniu miest a obcí Slovenska vyjadrila, že „orgány prokuratúry nepovažujú za diskriminačné, ak obce pri rozhodovaní vo veciach prijímania detí do materských škôl a určovania výšky mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu nákladov za pobyt dieťaťa v materskej škole zriadenej obcou si vo svojich všeobecne záväzných nariadeniach upravujú podmienky tak, že preferujú deti a rodičov s trvalým pobytom na území obce, ktorá zriadi materskú školu.“

Na základe uvedeného sa odporúča nevyhovieť protestu prokurátora proti Všeobecne záväznému nariadeniu mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 18/2019, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 1/2012 zo dňa 17.4.2012 o určení výšky príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení VZN č. 4/2013, VZN č. 3/2015, VZN č. 4/2019, VZN č. 7/2019 a VZN č. 15/2019.

OKRESNÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA V
Prokofievova 4, 851 01 Bratislava 5

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka Kutlíkova 17, PSČ 852 12	
Došlo dňa:	23. 03. 2020
Exemplár:	Číslo spisu:
Prílohy/listy:	Vybavuje:

Mestská časť Bratislava - Petržalka
Kutlíkova 17
852 12 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa Naše číslo Vybavuje Bratislava V
Pd 28/20/1105-2-4 JUDr. Patrik Marko 18.03.2020

Vec:

Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 18/2019 z 10.12.2019, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2012 zo dňa 17.04.2012 o určení výšky príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2013, č. 3/2015, č. 4/2019, č. 7/2019 a č. 15/2019
- protest prokurátora podľa § 27 ods. 1 s poukazom na § 21 ods. 1 písm. a) bod 5., ods. 3 písm. f) bod 3. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

Podľa § 27 ods. 1 s poukazom na § 21 ods. 1 písm. a) bod 5., ods. 3 písm. f) bod 3. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podávam

protest prokurátora

proti ustanoveniu Čl. I § 2 ods. 2 Všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 18/2019 z 10.12.2019, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2012 zo dňa 17.04.2012 o určení výšky príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2013, č. 3/2015, č. 4/2019, č. 7/2019 a č. 15/2019 s účinnosťou od 01.01.2020 (ďalej len „VZN č. 18/2019“), ktoré navrhujem zmeniť tak, aby bolo v súlade so zákonom.

Predmetným ustanovením Čl. § 2 ods. 2 VZN č. 18/2019 bolo porušené ust. § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 3 písm. c), d), § 144 ods. 1, § 145 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ust. § 2a ods. 1, ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

Podľa § 27 ods. 1 zákona o prokuratúre protest proti všeobecne záväznému právnomu predpisu podáva prokurátor orgánu verejnej správy, ktorý všeobecne záväzný právny predpis vydal.

Podľa § 27 ods. 3 zákona o prokuratúre ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.

Podľa § 27 ods. 5 zákona o prokuratúre ak orgán verejnej správy nevyhovie protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.

Podľa § 45 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z.z. (správny súdny poriadok) prokurátor je oprávnený podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

Podľa § 359 ods. 1 správneho súdneho poriadku žalobcom je prokurátor, ktorého protestu proti všeobecne záväznému nariadeniu obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja nebolo vyhovené. Pod nevyhovením protestu prokurátora sa rozumie nezrušenie všeobecne záväzného nariadenia alebo jeho napadnutej časti, nevykonanie zmeny všeobecne záväzného nariadenia alebo jeho napadnutej časti v lehote podľa osobitného predpisu.

Odôvodnenie

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Petržalka uznesením č. 100/2019 zo dňa 25.06.2019 schválilo VZN č. 7/2019 s účinnosťou od 31.07.2019, s výnimkou ustanovenia článku I. bod 3 tohto všeobecne záväzného nariadenia, ktoré nadobúda účinnosť 1. septembra 2019.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V preskúmal zákonnosť uvedeného všeobecne záväzného nariadenia a dospel k záveru, že Čl. I bod 2 ods. 2 VZN č. 7/2019 nie je v súlade so zákonom, preto voči nemu dňa 25.10.2019 pod sp.zn. Pd 74/19/1105 podal protest prokurátora.

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Petržalka na svojom zasadnutí konanom dňa 10.12.2019 pod bodom 7A prijalo uznesenie č. 151, ktorým vyhovel protestu prokurátora proti Čl. I bod 2 Všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 7/2019 zo dňa 25.06.2019. Zároveň miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Petržalka pod bodom 7B prijalo uznesenie č. 152, ktorým schválilo Všeobecne záväzného nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 18/2019.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V na základe pokynu Krajskej prokuratúry v Bratislave preskúmal znenie VZN č. 18/2019, pričom dospel k záveru, že Čl. I § 2 ods. 2 VZN č. 18/2019 nie je v súlade so zákonom, teda znenie pôvodného VZN č. 7/2019 nebolo zmenené tak, aby bolo v súlade so zákonom.

Podľa § 1a ods. 2 zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov (ďalej len ako "zákon o Bratislave") mestská časť je územným samosprávnym a správnym celkom Bratislavy; združuje obyvateľov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Mestská časť vykonáva samosprávu Bratislavy a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom zákonom a štatútom Bratislavy (ďalej len „štatút“); v tomto rozsahu má postavenie obce.

Podľa § 7a ods. 2 písm. g/ zákona o Bratislave, mestskej časti je vyhradené byť zriaďovateľom základných škôl a školských zariadení a plniť funkciu školského úradu, okrem základných umeleckých škôl a centier voľného času.

Podľa § 29 zákona o Bratislave ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na hlavné mesto ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o obecnom zriadení“) obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; **nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.**

Podľa § 3 písm. c), d) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov **výchova a vzdelávanie podľa tohto zákona sú založené na princípoch rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu** so zohľadnením výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivca a jeho spoluzodpovednosti za svoje vzdelávanie, **zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie.**

Podľa § 28 ods. 5 školského zákona výšku mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov za pobyt dieťaťa v materskej škole zriadenej obcou určí zriaďovateľ všeobecne záväzným nariadením.

Podľa § 144 ods. 1 písm. a) školského zákona dieťa alebo **žiak má právo na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu.**

Podľa § 145 ods. 1 školského zákona **práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako každému uchádzačovi, dieťaťu, žiakovi a poslucháčovi v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní ustanovenou osobitným predpisom.**

Podľa § 2a ods. 1, ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) **diskriminácia je priama diskriminácia,**

nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

Podľa § 5 ods. 1 písm. f) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov príjmy rozpočtu obce sú podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu.

Podľa Čl. I § 1, § 2, § 3 a § 4 ods. 1 zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov tento zákon upravuje rozpočtové určenie, termíny poukazovania, spôsob rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb s výnimkou dane z príjmov, ktorá sa vyberá zrážkou (ďalej len „daň“), do rozpočtov obcí a rozpočtov vyšších územných celkov.

Výnos dane v príslušnom rozpočtovom roku je príjmom rozpočtov obcí vo výške 70,0%, ak § 7c neustanovuje inak.

Výnos dane v príslušnom rozpočtovom roku je príjmom rozpočtov vyšších územných celkov vo výške 30,0%.

Výnos dane podľa § 2 a 3 rozdeľuje a poukazuje obciam a vyšším územným celkom daňový úrad podľa kritérií, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením; vláda Slovenskej republiky nariadením ustanoví aj spôsob rozdeľovania a poukazovania tohto výnosu dane. Návrhy zmien kritérií a spôsobu rozdeľovania a poukazovania výnosu dane podľa § 2 a 3 sa dohodnú s republikovými združeniami obcí a so zástupcami vyšších územných celkov.

Podľa §1, § 2 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy toto nariadenie upravuje kritériá a spôsob rozdeľovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb s výnimkou dane z príjmov, ktorá sa vyberá zrážkou (ďalej len „daň“) obciam a vyšším územným celkom.

Výnos dane podľa § 2 zákona sa rozdelí obciam takto:

a) 23 % podľa počtu obyvateľov obce **s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka**, z toho 57 % prepočítaný koeficientom nadmorskej výšky obce uvedeným v prílohe č. 1,

b) 32 % podľa počtu obyvateľov obce **s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka** prepočítaného koeficientom v závislosti od zaradenia obce do veľkostnej kategórie; veľkostné kategórie obcí a príslušné koeficienty sú uvedené v prílohe č. 2,

c) 40 % podľa počtu žiakov (detí, poslucháčov) škôl a školských zariadení zisteného zberom údajov podľa osobitného predpisu a prepočítaného príslušným koeficientom uvedeným v prílohe č. 3,

d) 5 % podľa počtu obyvateľov obce, ktorí dovŕšili vek šesťdesiatdva rokov, **s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka.**

Týmito zákonnými ustanoveniami sa Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Petržalka pri prijímaní napadnutého VZN č. 18/2019 dôsledne neriadilo.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení môže obec vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia. Ustanovenie § 15 ods. 2 písm. a) zákona o Bratislave sa na mestské časti hlavného mesta pri schvaľovaní nariadení vzťahuje primerane.

Zákonný rámec predmetu VZN č. 18/2019 predstavuje ustanovenie § 28 ods. 5 školského zákona. Ustanovením § 7a ods. 2 písm. g) zákona o Bratislave je táto kompetencia prenesená v rámci Bratislavy na mestské časti, ktoré majú v tomto rozsahu postavenie obce. Táto kompetencia mestskej časti je vyjadrená aj v štatúte Bratislavy v § 38 písm. a).

VZN podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení predstavuje primárnu právnu úpravu, kde vo veciach územnej samosprávy môže obec vydávať nariadenia, ktoré nesmú byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Primárnosť právnej úpravy predstavuje skutočnosť, že takýmto VZN ako podzákonným predpisom sa upravujú právne vzťahy priamo, bez osobitného splnomocnenia zákonom, samozrejme za dodržania ústavných limitov obecnej normotvorby (pozri napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 19/97 z 13. mája 1997). V tomto konkrétnom prípade však školský zákon a zákon o štátnej správe v školstve problematiku výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach, ako aj problematiku pôsobnosti, organizácie a úloh obcí v oblasti výkonu školskej samosprávy komplexne upravujú, čo znamená, že zákonodarca si túto oblasť právnej úpravy vyhradil. Zákonodarca v oblasti financovania materských škôl v ustanovení § 28 ods. 5 školského zákona uložil obci (mestskej časti) povinnosť určiť výšku mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov za pobyt dieťaťa v materskej škole (ďalej aj ako „príspevok“) zriadenej obcou všeobecne záväzným nariadením. Ustanovenie § 6 ods. 24 zákona o štátnej správe v školstve taktiež ukladá obci povinnosť určiť výšku príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole.

Podľa Čl. I § 2 odsek 2 VZN č. 18/2019 za pobyt dieťaťa v materskej škole od 1. januára 2020 prispieva zákonný zástupca dieťaťa (alebo ostatné osoby, ktorým bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti) mesačne na jedno dieťa príspevok v nasledovnej výške:

- a) v prípade, že dieťa má trvalý pobyt v mestskej časti Bratislava-Petržalka k 1. januáru kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom dieťa v danom školskom roku začne navštevovať materskú školu, je výška príspevku 30 €/mesiac/dieťa,**
b) v ostatných prípadoch je výška príspevku 100 €/mesiac/dieťa.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej ustálenej judikatúre konštatuje, že odlišnosť v zaobchádzaní medzi osobami nachádzajúcimi sa v analogických alebo porovnateľných situáciách je diskriminačná, pokiaľ nemá žiadne objektívne a rozumné ospravedlnenie, t.j. pokiaľ nesleduje legitímny cieľ, alebo pokiaľ nie sú použité prostriedky sledovanému cieľu primerané. Rovnako výbor OSN pre ľudské

práva pri aplikácii čl. 26 Paktu opakovane vyjadril názor, že nemožno uplatniť diskrimináciu mimo rozumné a objektívne kritériá.

S poukazom na vyššie uvedené zákonné ustanovenia je nutné konštatovať, že úprava tak, ako je obsiahnutá v ustanovení Čl. I § 2 odsek 2 VZN č. 18/2019, v časti trvalého pobytu dieťaťa v mestskej časti Bratislava – Petržalka k 1. januáru kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom dieťa v danom školskom roku začne navštevovať materskú školu, je diskriminačná a v rozpore so zákonom. Uvedená úprava by nemala diskriminačnú povahu len vtedy, pokiaľ by mala rozumné a objektívne ospravedlnenie, t.j. pokiaľ by sledovala legitímny cieľ a **prostriedky použité na jeho dosiahnutie by boli tomuto cieľu zákonné a primerané.**

VZN č. 8/2019 v Čl. I § 2 odsek 2 znevýhodňuje od 01.01.2020 vyšším príspevkom (100 €) nielen zákonných zástupcov detí, ktoré nemajú trvalý pobyt v mestskej časti, **ale aj zákonných zástupcov detí s trvalým pobytom v mestskej časti po 1. januári kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom dieťa v danom školskom roku začne navštevovať materskú školu.** Takéto znevýhodnenie považujem za diskriminačné vo vzťahu k zákonným zástupcom detí s trvalým pobytom k 1. januáru kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom dieťa v danom školskom roku začne navštevovať materskú školu (30 €), pričom nenapĺňa ani podmienku oprávneného záujmu obce podľa § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona (hľadisko proporcionality).

Z dôvodovej správy k VZN č. 8/2019 vyplýva, že miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Petržalka pri vypracovaní jeho znenia vychádzalo z § 2 ods. 1 písm. a), b) a d) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, k čomu ho zrejme inšpirovala úvaha prokurátora uvedená v závere odôvodnenia protestu prokurátora sp.zn. Pd 74/19/1105. **V tejto súvislosti považujem za potrebné uviesť, že predmetným protestom prokurátora bolo v prvom rade sledované odstránenie diskriminačného kritéria dĺžky trvania trvalého pobytu dieťaťa v mestskej časti, až následne sa prokurátor venoval novej motivácii mestskej časti k zavedeniu kritéria rozlišovania dĺžky trvania trvalého pobytu a o teoretickej možnosti uplatnenia § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona.**

Poukazujem pritom aj na skutočnosť, že určenie počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho roku ako kritéria rozhodného pre prerozdelenie výnosu dane je podstatné iba pri písm. a), b) a d) ods. 1 § 2 nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Pri písm. c) citovaného právneho ustanovenia sa však uplatňujú iné kritériá a to počet detí materskej školy podľa stavu k 15. septembru začínajúceho školského roka (§ 7a) ods. 1 písm. b) a § 9d) ods. 1 písm. b) zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov).

Teda v tomto prípade by podmienky na príspevok vyplývajúce z VZN č. 18/2019 z 10.12.2019 boli voči deťom umiestneným v materskej škole, pri pobyte ktorých by nebolo splnené kritérium predchádzajúceho trvalého pobytu

na území obce, ale by sa podľa § 2 ods. 1 písm. c) citovaného právneho ustanovenia započítavali z hľadiska prerozdelenia výnosu dane, diskriminačné.

Rozlišovacie kritérium trvalého pobytu pre nižšiu „sadzbu“ možno použiť len v situácii, keď dieťa (zákonný zástupca) má trvalý pobyt v obci v čase nástupu do materskej školy (keď začne navštevovať materskú školu) a jeho ďalšieho trvania, ale bez ohľadu na akúkoľvek dobu alebo termín jeho predchádzajúcej existencie a to z dôvodu, že obci bude na takéhoto obyvateľa (dieťa) poskytnutý výnos z dane i keď až v budúcnosti, pričom však v čase poskytnutia výnosu z dane tento obyvateľ už nemusí mať v obci trvalý pobyt, resp. dieťa už nemusí navštevovať školu v obvode obce. Akým spôsobom a v akom rozsahu sa potom takýto obyvateľ bude podieľať na prerozdelenom výnose dane, resp. mala by mu snáď byť poskytnutá kompenzácia? V tejto súvislosti preto nemožno hovoriť o objektívnom odôvodnení oprávneného záujmu mestskej časti podľa § 2a ods. 3 antidiskriminačného zákona (prostriedky použité na dosiahnutie legitímneho cieľa nie sú k tomuto cieľu zákonné a primerané).

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považujem protest prokurátora za dôvodný a žiadam, aby bolo napadnuté ustanovenie Čl. I § 2 odsek 2 VZN č. 18/2019 zmenené tak, aby bolo v súlade so zákonom.

JUDr. Patrik Marko
prokurátor

